

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ
РЕВИЗИЈИ**

*ГРАНИЧНЕ ПОЛИЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2020. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
ГРАНИЧНЕ ПОЛИЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2020. ГОДИНУ

Број: 04-16-1-956/21

Сарајево, јул 2021. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	8
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	10
1.	КРИТЕРИЈУМИ	10
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА	10
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	15
3.1	Организација и руковођење	15
3.2	Финансијско управљање и контрола	16
3.3	Интерна ревизија	17
3.4	Превенција корупције	17
4.	БУЏЕТ	18
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	18
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	19
5.1.1	Бруто плате	19
5.1.2	Издаци за употребу возила	20
5.1.3	Уговорене услуге	21
5.1.4	Капитални издаци	22
5.1.5	Вишегодишња капитална улагања	23
5.2	Преглед прихода и примитака	23
5.3	Биланс стања	25
5.3.1	Средства	25
5.3.2	Обавезе	26
5.3.3	Попис средстава и обавеза	26
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	28
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	30
7.1	Набавка униформи	31
7.2	Набавка возила	34
7.3	Набавка тонера	36
7.4	Набавка рачунара	37
7.5	Набавка горива	38
8.	КОМЕНТАРИ	40
	ПРИЛОЗИ	40

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Граничне полиције Босне и Херцеговине (**у даљем тексту: Гранична полиција**) који обухватају: биланс стања на 31.12.2020. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји **Граничне полиције** приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2020. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у одјелку *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Граничне полиције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње¹

Не изражавајући резерву на мишљење о финансијским извјештајима, скрећемо пажњу на сљедеће:

- *недостатке утврђене приликом провођења пописа сталних средстава (тачка 5.3.3. Извјештаја).*

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Граничне полиције** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједи основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услед преваре је већи од ризика насталог услед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.

¹ Одјељак којим ревизор скреће пажњу корисницима извјештаја на питања која су презентована или објелодањена у информацијама везаним за предмет ревизије, а које су, према ревизоровој професионалној просудби, јако важне за разумијевање таквих информација од стране корисника извјештаја; у ревизионој пракси овај одјељак се назива још и 'истицање питања'.

- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност коришћених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење с резервом

У вези са ревизијом финансијских извјештаја **Граничне полиције** за 2020. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, осим за наведено у одјељку Основ за мишљење с резервом, активности, финансијске трансакције и информације Граничне полиције за 2020. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење с резервом

- *Неправилности и недостаци у погледу примјене Закона о јавним набавкама (тачка 7. Извјештаја).*

Скретање пажње

Не изражавајући даљу резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на:

- *Недоношење подзаконског акта у складу са захтјевом из члана 19. став (4) Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ, иако је Гранична полиција сачинила приједлог одлуке о полицијском додатку и доставила га надлежном министарству на поступање (тачка 5.1.1. Извјештаја).*

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Граничне полиције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Граничне полиције** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности,

финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Граничне полиције**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 19.07.2021. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима коришћени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ
- Закон о интерној ревизији
- Закон о полицијским службеницима Босне и Херцеговине.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Граничне полиције за 2019. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са скретањем пажње на неусвајање правилника о полицијском додатку и недостатке утврђене у процесу јавних набавки. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Гранична полиција је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2019. годину.

Гранична полиција је сачинила акциони план за реализацију препорука из Извјештаја за 2019. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Р.бр.	Оцјена реализације препоруке	Реализована	Реализација у току	Нереализована
1.	Гранична полиција је покренула поступак измјене и допуна постојећег Правилника о унутрашњој организацији након неусвајања припремљеног новог правилника на Савјету министара БиХ.			
2.	Провођене су активности на ажурирању Регистра ризика те је сачињен извјештај према руководству Граничне полиције о управљању ризицима у јануару 2021. године.			
3.	Настављен је рад на извјештавању руководства Граничне полиције о предузетим мјерама на превенцији корупције те је достављен извјештај Агенцији за превенцију корупције. Међутим, изложеност ризику корупције захтијева континуирану активност са креирањем нових мјера и активности које ће бити адекватне ситуацији на терену.			
4.	Гранична полиција је креирала приједлог одлуке о полицијском додатку и упутила надлежном Министарству, али подзаконски акт још увијек није донесен.			
5.	Број специјализованих возила у Граничној полицији није усклађен са важећим Правилником, нити су подаци о употреби возила ажурни и једнообразно унесени.			
6.	Крајем године предузете су радње којима је обезбијеђено да се специјализована службена возила користе за обављање оперативних послова из надлежности Граничне полиције.			
7.	Гранична полиција је сачинила Извјештај о коришћењу возила, мотоцикала и чамаца за 9 мјесеци 2020. године у коме су табеларно презентовани прегледи возила по врсти и типу, упоредна анализа пређених километара, потрошње горива и трошкова одржавања по организационим јединицама, пређени километри по возилима, са издвојеним прегледом возила која су прешла мање од 6.000 км те сачињен преглед возила			

Р.бр.	Оцјена реализације препоруке	Реализована	Реализација у току	Нереализована
	за отпис. Закључци по урађеним прегледима нису дати.			
8.	Гранична полиција БиХ и даље у потпуности не поштује Правилник о коришћењу средстава за репрезентацију.			●
9.	Гранична полиција БиХ ни у 2020. години није досљедно проводила законске прописе приликом стварања обавеза и књиговодственог евидентирања пословних промјена везаних за капиталне издатке.			●
10.	Није покретана иницијатива за надоградњу Регистра новчаних казни те се и даље кроз наведени систем вриједносно не може поуздано пратити наплата по издатим прекршајним налозима.			●
11.	У текстуалном дијелу финансијског извјештаја, у односу на претходне године, детаљније је наведен само основ за остваривање прихода, али нису образложена евентуална одступања нити је урађена анализа наплате прихода од изречених новчаних казни по основу издатих прекршајних налога. Евидентан проблем застареле потраживања, као и покренуте активности за наплату евентуалних потраживања, уопште није презентован.		●	
12.	Гранична полиција ни у 2020. години није унијела податке о проведеном попису у Модул основних средстава, тако да се не може потврдити усклађеност стања средстава по попису са књиговодственим стањем.			●
13.	Донирана опрема је евидентирана у пословне књиге Граничне полиције.	●		
14.	У 2020. години нису предузимане активности на унапређењу процеса пописа сталних средстава. Попис се и даље обавља без употребе бар-код читача, односно апликације за попис сталних средстава.			●
15.	Приликом евидентирања сталних средстава вршена је додјела	●		

Р.бр.	Оцјена реализације препоруке	Реализована	Реализација у току	Нереализована
	инвентурних бројева по појединачном средству.			
16.	И ове године су уочена неслагања у достављеним изводима отворених ставки што указује на неадекватан систем интерних контрола.			●
17.	Извршено је затварање разграничених расхода по основу закљученог уговора за извршење радова на опремању сале за састанке.	●		
18.	И током 2020. године вршено је ангажовање запосленика закључивањем више уговора о раду на одређено вријеме по три мјесеца са истим запосленим. Међутим, у току године је расписан јавни оглас за попуњавање одређених радних мјеста за која је ангажман вршен уговором о раду на одређено вријеме.		●	
19.	У 2020. години није било промјена у начину поступања приликом пензионисања полицијских службеника јер и даље има случајева пензионисања лица која имају преко 40 година пензионог стажа.			●
20.	Још увијек постоје случајеви за које не постоји траг у погледу сервисирања возила код подуговарача.			●
21.	Увидом у Извјештај о питањима и одговорима у вези са тендерском документацијом из система е-набавки, уочили смо одређена питања понуђача која се односе на недостатке припреме техничких спецификација дијелова униформи, а тичу се одређених параметара који нису усклађени са Правилником о изгледу полицијских униформи.			●
22.	По окончању додатних радова на проширењу корисног затвореног простора на површини отворене кровне терасе на згради Главне канцеларије Граничне полиције извођачу радова су, због кашњења у реализацији радова, обрачунати пенали.	●		
23.	Покренута је процедура у циљу рјешавања проблема праћења уговора		●	

Р.бр.	Оцјена реализације препоруке	Реализована	Реализација у току	Нереализована
	о јавним набавкама гдје је контактирано Министарство финансија и трезора.			
	Препоруке из ранијих година			
24.	Гранична полиција није обезбиједила активну и правичну конкуренцију приликом набавке моторних возила.			
25.	Приликом провођења набавке тонера и кертриџа није искоришћена могућност искључења понуђача са којим је претходно раскинут уговор због неизвршења уговорених обавеза.			
26.	Агенцији за полицијску подршку су достављени подаци о потребама за робама које ће бити предметом заједничких набавки у 2021. и 2022. години, али нису на вријеме достављене потребе за 2020. годину.			
Поступак избора најповољнијег понуђача приликом набавке горива у 2020. години је проведен идентично као и претходне године. Како је наведени поступак покренут у фебруару 2020. године, а извјештај ревизије за 2019. годину Гранична полиција добила у јуну 2020. године препоруку везану за набавку горива нисмо били у могућности оцијенити.				

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Гранична полиција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1 Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Граничне полиције утврђени су Правилником о унутрашњој организацији који је донесен 2005. године, а који је, у мањој мјери, измијењен 2013. године.

У 2018. години Савјет министара БиХ² је именовао директора (други мандат) и замјеника директора на мандатни период од четири године.

Због указаних потреба за промјеном организационе структуре, а посебно повећања броја полицијских службеника који обављају послове надзора државне границе и граничне провјере, Гранична полиција је сачинила нацрт новог правилника о унутрашњој организацији у сарадњи са стручњацима из Савезне полиције СР Њемачке. Током 2017. и 2018. године прибављена су мишљења надлежних институција на сачињени Нацрт правилника. Нацрт правилника је достављен надлежном Министарству безбједности 07.05.2018. године³, са допуном 16.05.2018. године⁴, на даље поступање тј. упућивање према Савјету министара БиХ на давање сагласности. Према добијеним информацијама у Граничној полицији, нацрт правилника о унутрашњој организацији није усвојен на Савјету министара БиХ.

Планирана реорганизација Граничне полиције, на начин да се број оперативног особља повећа, а смањи број руководећег особља, није добила подршку надлежних институција. Граничној полицији је сугерисано да сачини нови правилник којим би се број запослених утврдио на бази европских стандарда за покривање зеленог појаса границе. По том основу Граничној полицији ће требати додатних 1.300 полицијских службеника.

Актом Граничне полиције од 10.09.2020. године Министарству безбједности БиХ достављен је Приједлог правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији са прибављеним мишљењима Уреда за законодавство БиХ, Министарства финансија и трезора БиХ и Министарства правде БиХ. Министарство правде БиХ у свом акту наводи да не може давати мишљења на парцијалне измјене и допуне правилника о унутрашњој организацији, док се не доврши поступак усклађивања комплетног правилника о унутрашњој организацији с одредбама члана 47. став (1) Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама Босне и Херцеговине и члана 46. став (1) Одлуке о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе Босне и Херцеговине, те обезбиједе и други прилози и проведу потребне процедуре. Сходно наведеном, а у складу са мишљењем Министарства правде, приступило се усклађивању Правилника о унутрашњој организацији Граничне полиције, те је сачињен Приједлог правилника о унутрашњој организацији чији текст се састоји од важећег Правилника о унутрашњој организацији Граничне полиције БиХ у који је инкорпориран и Приједлог измјена и

² Службени гласник БиХ број: 34/18

³ Акт Граничне полиције број: 17-06-1-14-3564-354/15 од 07.05.2018. године

⁴ Акт Граничне полиције број: 17-06-1-14-3564-355/15 од 16.05.2018. године

допуна Правилника о унутрашњој организацији Државне граничне службе БиХ⁵ који је Гранична полиција БиХ достављала Министарству безбједности БиХ актом од 10.09.2020. године.

Приједлог правилника о унутрашњој организацији Гранична полиција је ускладила са одлукама Савјета министара и упутила Министарству безбједности БиХ актом од 09.04.2021. године ради упућивања у даљу процедуру. Министарство безбједности БиХ је затражило од Граничне полиције БиХ да прибави мишљења надлежних институција и обави е-консултације те су активности по наведеном питању у току.

ПРЕПОРУКА 1

Потребно је наставити са активностима на доношењу измјена и допуна Правилника о унутрашњој организацији Граничне полиције.

3.2 Финансијско управљање и контрола

Систем финансијског управљања и контроле у Граничној полицији је имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁶, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Рјешењем директора Граничне полиције од 28.2.2020. године именован је службеник за координацију успостављања процеса управљања ризицима у Граничној полицији. Уз именовање службеника за координацију успостављања процеса управљања ризицима, именовано је лице задужено за финансијско управљање и контролу и нови састав Комисије за праћење функционисања финансијског управљања и контроле. Комисија је током 2020. године одржала више радних састанака, с циљем реализације делегираних задатака.

Почетком новембра 2020. године директор је донио документ „Регистар ризика Граничне полиције Босне и Херцеговине са Планом контрола“. Предложени документ представља јединствени регистар ризика на нивоу Граничне полиције, израђен је у сарадњи са свим организационим јединицама Граничне полиције и почетни је корак на увођењу системског приступа управљању ризицима. У документу су утврђени најзначајнији ризици по којима је потребно поступати, одређени начини поступања за ублажавање ризика и носиоци активности.

Гранична полиција је сачинила Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле и доставила исти Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

ПРЕПОРУКА 2

Гранична полиција треба наставити са активностима на развоју ефикасног система финансијског управљања и контроле.

⁵ Правилник који је сачињен у вријеме када је Гранична полиција БиХ дјеловала под називом Државна гранична служба БиХ.

⁶ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

3.3 Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁷ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, Гранична полиција има успостављену Јединицу за интерну ревизију. Јединица интерне ревизије је кадровски потпуно попуњена, запошљава начелника Јединице и једног интерног ревизора.

Јединица је у 2020. години планирала три редовне и три накнадне интерне ревизије. Редовне ревизије су се односиле на: имплементацију пројекта ЕУ, службена путовања те систем материјалног књиговодства и складишта. Накнадне ревизије су се односиле на реализацију накнада за одвојени живот и смјештај, средњорочни план 2016-2018. година и употребу службених возила. Јединица за интерну ревизију обавила је планиране ревизије и за исте сачинила извјештаје, а Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ доставила је Годишњи извјештај о интерној ревизији.

3.4 Превенција корупције

Гранична полиција је наставила са активностима на превенцији борбе против корупције и током 2020. године. Сачињен је извјештај о проведеним активностима на провођењу Плана борбе против корупције 2018-2019. година и достављен руководству и Агенцији за превенцију корупције. Наводимо неке од проведених активности: обуке полицијских службеника ради упознавања са појавним облицима корупције те кривичним законодавством које третира ту појаву; објаве података на веб страницу у циљу повећане транспарентности рада; сарадња са невладиним сектором у антикорупционим активностима; информисање јавности о активностима Граничне полиције у борби против корупције и др.

У 2020. години није било инспекцијског надзора у организационим јединицама Граничне полиције због пандемије COVID-19.

Једна од активности која би требала бити ефикасна мјера у превенцији корупције у институцијама као што је Гранична полиција је промјена кадрова по локацијама (ротација кадрова). Наиме, континуирано присуство истих лица на локацијама на којима своје надлежности и активности проводи Гранична полиција повећава ризик од коруптивних активности. У разговору са запосленима у Граничној полицији добили смо информацију да је распоред кадрова у надлежности теренских канцеларија и да се ротација кадрова врши на том нивоу, међутим, сама обавеза ротације полицијских службеника на терену није јасно прописана. Поред тога, постоји и законско ограничење у погледу интерног премјештаја полицијских службеника и то у трајању од једне године у току радног вијека запосленог (члан 64. Закона о полицијским службеницима БиХ).

ПРЕПОРУКА 3

Гранична полиција треба анализирати постојеће стање по питању распореда запослених (ротације кадрова) по позицијама и сходно томе предузети потребне активности у циљу превенције корупције у властитим редовима.

⁷ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину⁸, Министарству су одобрена средства у укупном износу од 81.716.000 КМ. Осим средстава одобрених буџетом, Гранична полиција је имала на располагању и средства из донација у износу од 120.000 КМ, тако да су укупно расположива средства у 2020. години износила 81.836.000 КМ. Укупно извршење буџета за 2020. годину износило је 78.772.055 КМ.

Након извршене анализе расположивих средстава, због недостатка средстава на појединим буџетским позицијама извршена су два реструктурисања у укупном износу од 2.598.000 КМ, што чини 3,18% укупно одобрених расхода за 2020. годину. Реструктурисање је извршено на основу Одлуке о реструктурисању од 01.10.2020. године у износу од 2.458.000 КМ и Одлуке о реструктурисању од 02.12.2020. године у износу од 140.000 КМ. Главни разлог реструктурисања био је недостатак средстава на издацима за набавку материјала, издацима за текуће одржавање и набавку опреме. Недостатак средстава на издацима за текуће одржавање проузрокован је мигрантском кризом, а недостатак средстава на издацима за материјал потребом да се набави знатно већи број дијелова полицијске униформе. Због потребе да се набави већи број службених возила, извршено је реструктурисање средстава на набавку моторних возила. Реструктурисањем су такође повећани издаци за набавку грађевина због повећања цијене додатних радова на реновирању сале на IV спрату зграде Главне канцеларије Граничне полиције и изградње металне ограде око објекта и др.

Поред реструктурисања вршене су и измјене намјенске структуре капиталних улагања, за шта је добијена сагласност од Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Гранична полиција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2020. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року.

Процесом ревизије уочено је да Гранична полиција није, у текстуалном дијелу финансијских извјештаја (Биљешке), извршила детаљну анализу билансне позиције – стална средства. Наведена је само вриједност сталних средстава, без навођења и образложења промјена које су настале током године.

У односу на претходну годину, у текстуалном дијелу финансијског извјештаја детаљније је наведен само основ за остваривање прихода, али нису образложена евентуална одступања нити је урађена анализа наплате прихода од изречених новчаних казни по основу издатих прекршајних налога. Евидентан проблем застареле потраживања, као ни покренуте активности за наплату евентуалних потраживања, уопште нису презентовани.

ПРЕПОРУКА 4

Гранична полиција је обавезна да у текстуалном дијелу финансијских извјештаја (биљешкама) образложи све битне промјене стања средстава и обавеза, као и структуру прихода и њихову наплативост.

⁸ Службени гласник БиХ, број 46/20

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 78.772.055 КМ, што је за 3.063.945 КМ мање у односу на расходе планиране буџетом за 2020. годину.

Значајни расходи из буџета за непосредну потрошњу односе се на: бруто плате (57.206.428 КМ), накнаде трошкова запослених (11.159.290 КМ), набавку материјала (3.347.450 КМ), употребу возила (1.887.598 КМ), текуће одржавање (832.659 КМ), трошкове закупа (450.307 КМ), уговорене и друге посебне услуге (261.049 КМ) и набавку опреме (3.259.097 КМ).

Остали значајни реализовани расходи односе се на новчане донације (119.928 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1 Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2020. године исказане су у износу од 57.206.428 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 32.663.392 КМ, а порези и доприноси 24.543.036 КМ. Бруто плате и накнаде су за 1.072.837 КМ веће у односу на претходну годину, што је посљедица већег просјечног броја запослених у 2020. години у односу на 2019. годину, у просјеку за 48 запослених. Такође, у току године унапријеђена су 132 полицијска службеника.

Просјечан број запослених за које су исплаћене бруто плате у Граничној полицији био је 2.279.

Додатак на плату полицијским службеницима: Полицијски службеници у Граничној полицији остварују полицијски додатак у износу од 35% од основне плате на основу одлуке директора из 2008. године којом се утврђује списак радних мјеста у Граничној полицији према припадајућим платним разредима, коефицијентима и посебним додацима. У рјешењима о коефицијентима полицијских службеника се наводи и право на посебан додатак.

Будући да не постоји подзаконски акт којим би се регулисала висина посебног додатка за полицијске службенике у складу са Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ, у извјештајима ревизије из претходних година Граничној полицији су дате препоруке да настави инсистирати на доношењу истог. Тако је Гранична полиција својим актом од 07.08.2020. године Министарству безбједности доставила Приједлог одлуке којом се одређује висина посебног додатка (полицијског додатка) полицијским службеницима Граничне полиције са потребним обрасцима, с циљем упућивања на разматрање од стране Савјета министара БиХ.

У 2020. години је усвојен Закон о измјенама Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ⁹ који је ступио на снагу крајем октобра 2020. године, а којим је извршена измјена члана 19. Закона чиме је прецизно дефинисан начин утврђивања

⁹ Службени гласник БиХ број: 65/20

права на додатак полицијским службеницима Граничне полиције, те Државне агенције за истраге и заштиту и Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ.

Према расположивим информацијама, у току су активности на изради јединственог нацрта приједлога подзаконског акта којим се детаљније регулишу посебни додаци на основу достављених приједлога полицијских агенција.

ПРЕПОРУКА 5

Гранична полиција треба наставити активно учешће на рјешавању питања доношења подзаконског акта којим би се регулисало питање полицијског додатка сходно Закону о платама и накнадама у институцијама БиХ.

Распоређивање запослених унутар платних разреда: У последња три мјесеца 2020. године примијењена је Методологија за распоређивање запослених унутар платних разреда¹⁰ тако да је у виши платни разред напредовало 70 државних службеника и запосленика. Од тога, 10 запослених је унапријеђено у први унутрашњи платни разред, 49 запослених у други, а 11 у трећи платни разред. Критеријуми за напредовање су били оцјене рада и стицање вишег степена образовања. Методологија је примијењена почев од 01.09.2020. године, а корекција исплате је урађена уз плату за децембар 2020. године у укупном износу од 8.649 КМ.

5.1.2 Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу возила у 2020. години износе 1.887.598 КМ. Значајнији издаци односе се на набавку горива (936.237 КМ), набавку материјала и услуга одржавања возила (582.078 КМ) те осигурање возила (149.217 КМ).

Правилником о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ¹¹ Граничној полицији је дато право коришћења трију службених возила, као и право на коришћење специјализованих возила. Гранична полиција је Правилником о условима набавке и начину коришћења специјализованих службених возила (у даљем тексту: Правилник о возилима), на који је сагласност дао Савјет министара БиХ, дефинисала број и врсту возила које може да набавља, максималну појединачну цијену по свакој врсти возила, као и право на коришћење и управљање специјализованим возилима.

Према презентованом прегледу службених возила, закључно са 31.12.2020. године, Гранична полиција располаже једним службеним возилом, док су остала возила специјализована службена возила. Процесом ревизије утврђено је да је Гранична полиција у 2020. години располагала већим бројем возила од броја одобреног Правилником о возилима. Према презентованим подацима, у 2020. години Граничној полицији је донирано 18 возила на трајно коришћење, а из средстава буџета закључен је уговор од набавци 26 комби возила која још увијек нису испоручена. Не узимајући у обзир неиспоручена возила (набављена из буџета 2020. године) као ни возила ван употребе, која су предмет продаје, евидентно је значајно одступање од одобреног броја

¹⁰ Методологија регулише услове и начин распоређивања запослених у оквиру платних разреда, у које су првобитно распоређени, на основу оцјене рада или стицања вишег степена стручног звања.

¹¹ Службени гласник БиХ, бр.: 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 62/17, 34/18 и 5/19

комби возила. Правилником о возилима одобрена су 102 комби возила, а на 31.12.2020. године Гранична полиција је имала 132 комби возила. Гранична полиција је у 2020. години покренула активности на измјени Правилника о возилима у дијелу који дефинише укупан број специјализованих возила. Предложено је да се умјесто тренутно одобрених 367 возила, Граничној полицији дозволи располагање са 427 специјализованих возила.

Анализирајући систем успостављене контроле и употребу специјализованих возила, може се констатовати да, и поред јасних и прецизних писаних процедура о начину и условима коришћења возила, поједине јединице не евидентирају благовремено све податке о употреби возила, што нарушава успостављени систем и не обезбјеђује тачне и поуздане податке о начину коришћења возила који су презентовани у бази података. И у 2020. години је уочено да у појединим случајевима презентовани подаци не могу да одражавају стварну слику о употреби возила. На примјер, у експлоатационом картону возила евидентирано стање на километар сату приликом сервиса возила у августу је веће него евидентирано стање при замјени гума у октобру. Такође, уочено је да ни у 2020. години у свим случајевима није обезбијеђено да се приликом сервисирања возила, за локације које користе услуге подуговарача, уз фактурисане трошкове изабраног добављача доставља и радни налог подуговарача.

ПРЕПОРУКА 6

Гранична полиција је дужна ускладити возни парк, по врсти и броју специјализованих возила, са важећим Правилником.

ПРЕПОРУКА 7

Потребно је обезбиједити да се подаци о употреби возила уносе једнообразно, а све у циљу успостављања поузданих интерних евиденција о употреби возила.

ПРЕПОРУКА 8

Гранична полиција треба да обезбиједи документован траг о сервисирању возила код свих подуговарача путем радног налога подуговарача.

Гранична полиција је у 2020. години сачинила Извјештај о коришћењу возила, мотоцикала и чамаца за девет мјесеци 2020. године у коме су сачињени табеларни прегледи броја возила по врсти, трошкова горива по теренским канцеларијама, пређеним километрима по организационим јединицама, преглед возила која су прешла мање од 6.000 км за првих девет мјесеци и др. без да су донесени закључци и предложене мјера за успостављање ефикаснијег возног парка.

Граничној полицији је у 2020. години, на основу споразума о донацији, ИОМ организовао точење донираног горива на 23 локације. Укупна вриједност донираног горива у 2020. години износи 170.532 КМ без ПДВ-а.

5.1.3 Уговорене услуге

Издаци за рад у комисијама: Увидом у достављену евиденцију исплата наведених накнада и осталу документацију уочено је да се накнада за рад у Дисциплинској комисији за полицијске службенике, у појединим случајевима, исплаћује парцијално. Наиме, Одлуком о утврђивању новчане накнаде и висине новчане накнаде за рад у

Дисциплинској комисији за утврђивање дисциплинске одговорности полицијских службеника у полицијским тијелима БиХ¹² дефинисано је да мјесечна накнада за рад у комисији може износити максимално до висине основице за обрачун плата запосленим у институцијама БиХ те да се накнада за рад у комисијама исплаћује уз примјену ограничења прописаних чланом 39. ст. (4) и (5) Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ¹³.

С обзиром на то да је системски ограничена исплата накнаде за рад у комисијама на 475 КМ на мјесечном нивоу, Гранична полиција БиХ је, у случајевима када члан комисије остварује право на накнаду за рад у комисији већу од 475 КМ на мјесечном нивоу, разлику накнаде исплаћивала у сљедећем мјесецу.

ПРЕПОРУКА 9

Гранична полиција БиХ је дужна поштовати законом прописана ограничења приликом исплате накнада за рад у комисијама.

5.1.4 Капитални издаци

Укупна вриједност капиталних издатака који су планирани и одобрени у буџету у 2020. години износи 3.226.000 КМ, од чега је 150.000 КМ планираних примитака од продаје сталних средстава – моторних возила.

У току 2020. године извршена су два реструктурисања и измјена намјенске структуре. Такође, новчана донација у износу од 120.000 КМ добијена је од Града Тузле, која је усмјерена на набавку опреме. Укупан износ капиталних улагања након извршених измјена износи 4.731.000 КМ.

Укупна реализација капиталних издатака за 2020. годину износи 3.419.778 КМ од чега се износ од 3.299.849 КМ односи на средства из буџета одобрена за капитална улагања, а износ од 119.928 КМ односи се на набавку сталних средстава из новчане донације од Града Тузле на име пројекта „Финансијска подршка за унапређење рада Граничне полиције Босне и Херцеговине“.

Најзначајнији Издаци за набавку сталних средстава односе се на набавку: грађевина (28.389 КМ), намјештаја (90.242 КМ), компјутерске опреме (608.958 КМ), опреме за пренос података и гласа (325.514 КМ), моторних возила (2.059.493 КМ), електронске опреме (68.036 КМ), фотографске опреме (38.459 КМ). Најзначајнији реализовани износ из новчаних средстава - донације односи се на набавку два моторна возила у износу од 108.000 КМ.

У току 2020. године Гранична полиција БиХ добила је донације у сталним средствима у износу од 3.228.169 КМ.

И ове, као и претходне године, Гранична полиција је прије доношења буџета за 2020. годину, путем директних споразума набавила опрему у укупном износу од 13.119 КМ иако у вријеме привременог финансирања није дозвољено проводити капиталне набавке. Гранична полиција је по датом основу створила обавезе које је измирила, прије

¹² Службени гласник БиХ број 24/16 и 6/17

¹³ Службени гласник БиХ, број: 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 85/15, 16/16, 94/16 и 72/17

усвајања буџета за 2020. годину, са позиција текућих издатака. По усвајању буџета за 2020. годину вршена су прекњижавања набављене опреме и лиценци са текућих на капиталне издатке.

ПРЕПОРУКА 10

Гранична полиција БиХ је дужна да, сходно релевантним законским и подзаконским актима, врши стварање обавеза и књиговодствено евидентирање насталих пословних промјена које се односе на капиталне издатке.

5.1.5 Вишегодишња капитална улагања

Савјет министара БиХ је, на 23. сједници одржаној 29.12.2020. године, донио Одлуку о вишегодишњем пројекту изградње објекта за смјештај Теренске канцеларије Југ Чапљина Граничне полиције БиХ¹⁴, којом се одобрава градња наведеног објекта кроз пројекат вишегодишњих капиталних улагања у укупној вриједности од 3.000.000 КМ. Потребна средства за реализацију овог пројекта обезбјеђују се из средстава буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ и то: 1.000.000 КМ буџет за 2020. годину, 1.500.000 КМ буџет за 2021. годину и 500.000 КМ буџет за 2022. годину. Предметном Одлуком се, према датом образложењу, жели трајно ријешити проблем смјештаја Теренске канцеларије Југ Чапљина и изградњом објекта избјећи даље плаћање закупа, обезбиједити адекватни услови за смјештај запослених и повећати мотивацију полицијских службеника и запосленика што би резултовало већим степеном резултата рада.

Будући да је процедура доношења Одлуке од стране Савјета министара БиХ трајала до краја децембра 2020. године, и да се пројекат није могао започети у 2020. години, неутрошена средства у износу од 1.000.000 КМ пренесена су у 2021. годину.

5.2 Преглед прихода и примитака

Гранична полиција је у 2020. години евидентирала приходе у укупном износу од 1.113.417 КМ, од чега су приходи од властите дјелатности 828.365 КМ, а приход од продаје сталних средстава - 165.052 КМ. Значајнији приходи од властите дјелатности евидентирани су на основу наплате казни по Закону о кретању и боравку странаца и азилу (260.550), наплате новчаних казни (530.799 КМ) и изнајмљивања пословних простора (24.000 КМ).

Поступајући у складу са својим надлежностима, спроводећи одредбе Закона о надзору и контроли преласка државне границе, Закона о кретању и боравку странаца и азилу те спречавању, откривању и истраживању дјела која су прописана кривичним законима у БиХ, Гранична полиција врши издавање прекршајних налога. Издати прекршајни налози, односно све новчане казне и трошкови поступка који су изречени на основу коначног и извршног прекршајног налога у складу са Законом о прекршајима¹⁵ уписују се у Регистар новчаних казни (РОФ) и на основу тих евиденција се прати наплата средстава по овом основу.

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 13/21

¹⁵ Службени гласник БиХ, број: 41/7, 18/12, 36/14 и 81/15

Анализирајући успостављени систем праћења наплате по основу издатих прекршајних налога, може се констатовати да Управа за операције предузима активности на праћењу и благовременом извјештавању о издатим прекршајним налозима. Међутим, и поред чињенице да кроз Главну књигу Трезора системски није обезбијеђено евидентирање потраживања по основу издатих прекршајних налога, у текстуалном дијелу финансијских извјештаја нису презентовани подаци како о укупним потраживањима по овом основу, тако ни о вриједности изречених новчаних казни у 2020. години.

Увидом у извјештаје *Реализација извршења новчаних казни (синтетика и аналитика)* може се констатовати да ни у 2020. години није извршена надоградња Регистра новчаних казни. Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података је надлежна за вођење евиденције новчаних казни и прекршајну евиденцију, као и за пројектовање, развој и одржавање софтверских рјешења потребних за вођење евиденција. Међутим, и поред чињенице да успостављени регистар новчаних казни није у пуној мјери поуздан, доградња система није извршена. Подаци о процентуалном извршењу који се презентују у извјештајима (синтетика) нису тачни, јер се уплате извршене у року од осам дана, у којем случају се починилац прекршаја ослобађа плаћања 50% изречене новчане казне, не генеришу као 100% реализоване. С обзиром на то да се вриједносно евидентира само изречена и уплаћена казна, непоуздани подаци о проценту извршења дају криву слику о ненаплаћеним изреченим новчаним казнама. Тако је, на примјер, у извјештају *Реализација извршених новчаних казни (у КМ) - синтетика* презентовано да је јединица Граничне полиције Аеродром Тузла од укупно изречених 346.840 КМ наплатила 174.060 КМ или 50,18%. Међутим, због чињенице да је значајан број прекршајних налога уплаћен у року од осам дана од дана изрицања (казна умањена за 50%), реално је измирено 98,69% обавеза по прекршајним налозима, односно није извршена уплата за само 1,31% изречених казни, па потраживање Граничне полиције по овом основу је 4.543 КМ.

У овом погледу скрећемо пажњу и на чињеницу да је законски рок застареле за извршење новчане казне и трошкова поступка пет година од дана када су прекршајни налози или рјешења о прекршају постали коначни и извршни.

Током 2020. године Гранична полиција се сусретала са проблемом евидентирања у Регистар новчаних казни већег броја издатих и уручених прекршајних налога држављанима БиХ који нису подносили захтјев за издавање личних докумената. Тачније, услјед пандемије коронавируса, повећан је број бх. држављана који су, приликом уласка у земљу, због непосједовања важеће путне исправе испуњавали законске услове за прекршајно процесуирање. Међутим, због непосједовања личног документа издатог у БиХ, издати прекршајни налози нису могли да се унесу у Регистар новчаних казни. Гранична полиција је са наведеним недостатком упознала Агенцију за идентификациона документа, евиденцију и размјену података, али рјешење није изнађено.

ПРЕПОРУКА 11

Потребно је, у сарадњи са надлежним институцијама, у циљу поузданог праћења издавања, наплате, као и потраживања по издатим прекршајним налозима, извршити надоградњу Регистра новчаних казни.

5.3 Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2020. године исказана су укупна средства у износу од 26.954.129 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 38.857.769 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (26.464.998 КМ), обавезе према запосленима (5.711.935 КМ), краткорочне текуће обавезе (3.360.553 КМ), краткорочна разграничења (3.320.283 КМ) и обавезе према запосленима (5.711.935 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.3.1 Средства

Стална средства исказана су у износу 74.726.741 КМ што је, у односу на претходну годину, више за 4.345.967 КМ. Значајнији износ евидентиран је на позицији средстава у припреми 3.320.283 КМ. Поступцима ревизије утврдили смо да исказано стање не представља средства у припреми, односно да није ријеч о инвестицијама у току нити средствима која су набављена, а нису стављена у употребу, већ је евидентирање извршено на основу резервисања средстава за набавку основних средстава. Начин на који је извршено књиговодствено евидентирање није у складу са рачуноводственим стандардима и ствара искривљену слику стања имовине Граничне полиције.

Гранична полиција је за набавку радова на проширењу корисног затвореног простора на површини отворене кровне терасе на згради Главне канцеларије закључила 31.12.2018. године уговор са изабраним понуђачем на износ од 154.225 КМ. Према условима из Уговора, рок за извођење радова је био 60 дана од дана увођења извођача у посао. Према грађевинском дневнику, исти је закључен 12.06.2020. године. Након завршетка радова приступило се техничком пријему радова од стране надлежне општинске службе. Гранична полиција је обрачунала пенале за 334 дана кашњења у извођењу радова. Укупна вриједност обрачунатих пенала износила је 51.759 КМ и путем књижног терећења умањено је плаћање достављеног рачуна-окончане ситуације.

Гранична полиција је на 31.12.2018. године на конту средства у припреми евидентирала укупно уговорени износ по датом пројекту у износу од 154.225 КМ. На 31.12.2019. године на конту 011611 Зграде (средства у припреми) књижена је корекција у износу од 20.000 КМ која се односи на дати аванс добављачу након чега је салдо на наведеном конту износио 134.225 КМ.

У 2020. години, у оквиру наведеног пројекта, извршени су додатни радови у износу од 24.704 КМ.

Дана 31.10.2020. године извршено је затварање конта 011611 Зграде (средства у припреми) на начин да је извршено корективно књижење на дуговној страни износа од -51.759 КМ који се односи на обрачунате пенале због кашњења у извођењу радова те преосталог износа од -82.466 КМ које се односи на стална средства (проширење корисног затвореног простора на кровној тераси). Истовремено је на конту 011211 Зграде (грађевине) евидентиран износ од 24.704 КМ на име додатно извршених радова на кровној тераси те износ од 82.466 КМ на име извршених радова по окончаној ситуацији по првобитном потписаном уговору.

Дакле, након извршених радова укупне вриједности од 178.929 КМ (24.704 КМ додатних радова и 154.225 КМ радова по основном уговору) у пословне књиге, односно стална средства (зграде) Граничне полиције укњижено је 107.169 КМ. Наведено указује да је, због погрешног начина књижења током и на крају реализације наведеног пројекта, вриједност извршених радова подцијењена за 71.760 КМ.

ПРЕПОРУКА 12

Гранична полиција је дужна анализирати проведена књижења те сходно томе извршити потребна корективна књижења у Главној књизи.

5.3.2 Обавезе

Гранична полиција је на основу закључених уговора на 31.12.2020. године евидентирала обавезе у укупном износу од 3.320.283 КМ. Предмет уговора су капитална улагања која ће се реализовати у наредној фискалној години.

Од укупно евидентираних обавеза 3.200.355 КМ су обавезе које се финансирају из буџета Граничне полиције, а 119.928 КМ се финансира из донираних новчаних средстава. Вриједносно значајније ставке из буџета Граничне полиције евидентирани су на основу закључених уговора о набавци моторних возила (2.059.493 КМ), компјутерске опреме (601.967 КМ), опреме за пренос података и гласа (323.014 КМ) те намјештаја (85.857 КМ), док су из новчаних донација закључени уговори за набавку моторних возила (108.000 КМ), фотографске и полицијске опреме (11.928 КМ).

Процесом ревизије може се констатовати да до момента обављања завршне ревизије, и поред чињенице да су уговором дефинисани рокови истекли, није извршена испорука робе у цијелости. Граничној полицији нису у уговореном року испоручена комби возила у вриједности од 1.979.932 КМ, мрежна опреме у вриједности од 152.866 КМ и рачунари у вриједности 73.710 КМ.

5.3.3 Попис средстава и обавеза

Гранична полиција је извршила попис имовине, обавеза и потраживања на 31.12.2020. године. Пописне комисије су сачиниле појединачне извјештаје о попису сталних средстава на 31.12.2020. године. Централна пописна комисија је 24.2 2021. године сачинила Извјештај о извршеном попису средстава, обавеза и потраживања, који је истог дана и усвојило руководство Граничне полиције.

Попис сталних средстава: Пописна комисија је констатовала да је извршен физички попис имовине по пописним мјестима и задуженим лицима те да је утврђен мањак средстава по попису у односу на стање евидентирано у пословним књигама. Наведено је да су предметна средства отуђена од стране НН лица и да је њихова набавна вриједност 34.300 КМ, а садашња 26.868 КМ. Пописна комисија је предложила да се наведени мањак евидентира на терет Граничне полиције до окончања истражних радњи. Утврђени мањак је на 31.12.2020. године и евидентиран на терет Граничне полиције, без да се утврдила одговорност лица која су дужила наведену опрему.

ПРЕПОРУКА 13

Искњижавање сталних средстава из пословних књига, која су проведеним пописом утврђена као мањак, потребно је вршити тек по тачном утврђивању и потврди одговорности за настали мањак.

Поред тога, пописна комисија је предложила расхоровање сталних средстава садашње вриједности 15.785 КМ која су уништена, односно неисправна, технички превазиђена или физички оштећена. Набавна вриједност средстава предложених за отпис је 813.350 КМ. С обзиром на то да је за отпис највећим дијелом предложена компјутерска опрема и опрема за пренос података и гласа, прије сачињавања коначног приједлога за отпис прибављено је мишљење стручних лица која су потврдила основаност за расхоровање.

Цијенећи чињеницу да је Гранична полиција организационо доста сложена институција, да располаже значајним бројем основних средстава, да се иста воде на више локација и да се током године често врши промјена локације основних средстава, континуирана

Гранична полиција није путем Модула дуготрајне имовине извршила усклађивање стварног стања са књиговодственим стањем на 31.12.2020. године.

дужна пажња у обављању ових активности је од посебног значаја. Попис средстава се кроз године врши на основу Упутства о вршењу пописа имовине, потраживања и обавеза у Граничној полицији¹⁶, којим је

дефинисано да се натурални попис средстава врши уз помоћ реверса и инвентурних листи, након чега комисија за попис врши усаглашавање стварног стања и књиговодственог стања са материјалним књиговодством у сједишту Граничне полиције.

Процесом ревизије утврђено је да није извршено, односно евидентирано усклађивање стања по попису са стањем евидентираним у материјалним књигама. Тачније, увидом у Извјештај из Модула дуготрајне имовине – БиХ Обрачун инвентуре за 31.12.2020. године може се констатовати да ни у 2020. години није извршено усклађивање стварног стања са књиговодственим стањем кроз Модул дуготрајне имовине. Није извршен унос података о стању средстава по попису (количина/износ), чиме нису обезбијеђени услови да се кроз систем изврши усклађивање стварног стања са књиговодственим, односно да се прикаже евентуална разлика (вишак или мањак). Овакво поступање Граничне полиције доводи у питање основ за правилно и благовремено евидентирање основних средстава, начин рада и затварање периода у Модулу дуготрајне имовине, као и генерисање података за књижења у Главној књизи трезора.

ПРЕПОРУКА 14

Гранична полиција је дужна да кроз модул основних средстава благовремено изврши усклађивање стања средстава по попису са књиговодственим стањем.

Попис потраживања и залиха: Утврђено је да је Комисија за попис материјала у складишту извршила попис на 31.12.2020. године и констатовала да је стање по попису и стање по пословним књигама усаглашено. Према извјештају пописне комисије, пописом су била обухваћена и средства која су испоручена на дан вршења пописа 31.12.2020. године по уговору о набавци дијелова униформе. Међутим, увидом у

¹⁶ Акт број: 17-06-1-02-2-4504/17 од 14.12.2017. године

неколико картица артикала из материјалног књиговодства уочили смо да је евидентирање улаза у складиште по предметном уговору извршено 04.01.2021. године.

Попис обавеза: Комисија за попис обавеза, новчаних средстава, потраживања, вриједносних папира и средстава у ванбилансној евиденцији је извршила попис обавеза и разграничења на 31.12.2020. године и о томе сачинила извјештај. Укупно стање обавеза по попису на 31.12.2020. године износи 9.072.487 КМ и исто је усаглашено са стањем у Главној књизи. Значајније обавезе се односе на обавезе према добављачима (3.338.725 КМ) и обавезе према запосленима (5.711.935 КМ). Обавезе према запосленима се односе на бруто плате, накнаде, порезе и доприносе на плате као и накнаде трошкова запослених за децембар 2020. године, а исплата је извршена у јануару 2021. године. Увидом у достављену документацију можемо констатовати да Гранична полиција води евиденцију о изводима отворених ставки примљених од добављача са исказаним обавезама према истим са 31.12.2020. године. У достављеним изводима отворених ставки Гранична полиција оспорава дјелимично или потпуно салдо обавеза према добављачима, због тога што фактуре добављача нису запримљене у Граничној полицији. У периоду обављања завршне ревизије смо упутили захтјеве за конфирмације на адресе шест добављача са значајним износима салда на 31.12.2020. године у пословним књигама Граничне полиције. Конфирмације су доставила три добављача (Текстилна индустрија Мостар, Дефтер Сарајево и План Плус Зеница) и потврдили су стање у својој евиденцији са стањем у евиденцији Граничне полиције, док три добављача нису доставила конфирмације.

ПРЕПОРУКА 15

Потребно је анализирати постојећа одступања у достављеним изводима отворених ставки, а минимално на кварталној основи, у сарадњи са добављачима, вршити усклађивања салда обавеза.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину, Граничној полицији је одобрено 2.371 запослених. На 31.12.2020. године, Гранична полиција је имала 2.288 запослених, од чега је 2.285 запослених на неодређено вријеме, а три на одређено вријеме. У број запослених на неодређено вријеме улазе и запослени који су на мандату. Путем уговора о дјелу у Граничној полицији се ангажују кадети.

У периоду од 01.01. до 31.12.2020. године примљено је седам запослених на неодређено вријеме путем јавног огласа, од тога три државна службеника и четири запосленика. Сва примљена лица су већ радила у Граничној полицији на основу уговора о раду на одређено вријеме, а једно лице је било запослено на неодређено вријеме, али на нижој позицији.

Гранична полиција је пријем државних службеника вршила на основу члана 28., члана 32 а. Закона о државној служби у институцијама БиХ и члана 20. Правилника о поступцима оглашавања, избора кандидата, премјештаја и постављења државних службеника у случају преноса или преузимања надлежности од стране институција БиХ. Чланом 32.а је дефинисан пријем државног службеника у случају када је основана нова институција по основу преноса или преузимања надлежности. Гранична полиција је у овом случају провела једноставнију процедуру у односу на редован поступак јавног огласа према члану 21. Закона о државној служби у институцијама БиХ. Поступак по

члану 32.а се од редовног поступка разликује између осталог по: краћем року за подношење пријава, структури писменог дијела стручног испита и сл. што доприноси мањем степену транспарентности поступка запошљавања у односу на редован поступак. Провођење поступака по члану 32.а је омогућено од стране Агенције за државну службу БиХ која је расписала оглас.

У Граничној полицији, на основу члана 79. Закона о полицијским службеницима БиХ, унапријеђена су 132 полицијска службеника. Највећи број унапријеђених полицијских службеника, њих 35, се односио на унапређење са чина полицајац (платни разред 1,4) у чин млађи инспектор (платни разред 2,1). Извршено је и укупно 167 интерних премјештаја, од тога 163 полицијска службеника и четири запосленика.

У Граничној полицији је у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године престао радни однос за 55 запослених, од тога 31 по основу пензионисања, осам по основу истека периода на који је закључен уговор о раду на одређено вријеме, шест по основу споразумног престанка радног односа, три по основу смрти, пет по основу изречене дисциплинске санкције и два по основу казне затвора.

Гранична полиција је извршила оцјењивање државних службеника и запосленика и извјештаје о оцјењивању државних службеника прослиједила Агенцији за државну службу БиХ.

Пријем запослених на одређено вријеме: У току 2020. године у Граничној полицији је вршен пријем на одређено вријеме, а уговори о раду су закључивани са 10 лица на пословима запосленика и једним лицем на позицији државног службеника. Од наведених 11 лица њих шест је било ангажовано и у 2019. години. Закључивани су уговори на период од по три мјесеца (шест или девет мјесеци) без расписивања јавног огласа за пријем запослених (спремачице, референт-администратор). Међутим, са 31.12.2020. године у Граничној полицији је било три запосленика ангажована уговором о раду на одређено вријеме, од тога једно лице је било ангажовано током цијеле године по три мјесеца без претходно проведене конкурсне процедуре у складу са Законом о раду у институцијама БиХ¹⁷.

Гранична полиција се при запошљавању лица на одређено вријеме позива на одредбе члана 9. став 1. тачка ц) Закона о раду у институцијама БиХ којим је прописано да се *јавни оглас не расписује за пријем у радни однос запосленика на одређено вријеме до три мјесеца, када због хитности обављања посла, изненадног повећања обима посла и изненадног одсуства запосленика није могуће благовремено спровести јавни оглас*. Узимајући у обзир да је запошљавање лица на одређено вријеме вршено током цијеле године, није испуњен услов тј. ограничење радног односа од три мјесеца, а сходно томе намеће се и питање испуњености услова хитности у конкретној ситуацији.

ПРЕПОРУКА 16

Гранична полиција је дужна поштовати одредбе Закона о раду у институцијама БиХ када је у питању ангажман запосленика на одређено вријеме.

Пензионисање полицијских службеника: Увидом у рјешења о престанку радног односа полицијских службеника Граничне полиције па основу испуњавања услова

¹⁷ Службени гласник БиХ", бр. 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13 и 93/17

запослених за пензионисање и достављена увјерења Фонда за пензијско и инвалидско осигурање РС, констатовано је да поједини запослени за које је издато рјешење о престанку радног односа по основу навршених 40 година пензионог стажа имају више од 40 година стажа. У увјерењима о пензионом стажу које издаје Фонд ПИО РС, уколико је запослени имао уписан посебан стаж (који се у складу са прописима о ПИО рачуна у двоструком трајању), наводи се и тај стаж са знаком да је то стаж у двоструком трајању и да се рачунао у укупан пензиони стаж.

Из разлога једнаког поступања према свим полицијским службеницима без обзира на мјесто њиховог пребивалишта, Гранична полиција поступа на начин да се тзв. ратни период уколико је у питању ефективан стаж-радни однос евидентиран у радној књижици, матичној евиденцији ПИО (пријава/одјава осигурања) те потврђен у увјерењу МУП-а, рачуна у једноструком трајању као ефективан стаж. Изузетно, полицијски службеник може поднијети захтјев уколико жели да му се тај период рачуна у двоструком трајању, тј. да му радни однос престаје раније да би остварио право на пензију по основу година пензионог стажа.

Узимајући у обзир одредбе Закона о полицијским службеницима БиХ, може се казати да Гранична полиција ове одредбе не проводи у потпуности у погледу оцјене испуњености услова за пензионисање (40 година пензионог стажа). Наиме, Законом о полицијским службеницима БиХ се, при дефинисању услова за пензионисање, користи појам *пензиони стаж*, а у ентитетским законима о пензионом и инвалидском осигурању појам *стаж осигурања*. Чланом 119. став 1. тачка 3. Закона о полицијским службеницима БиХ прописано је да *полицијском службенику престаје радни однос, те аутоматски губи статус полицијског службеника, у сљедећим случајевима: „... када наврши 65 година живота и законом прописани пензиони стаж или 40 година пензионог стажа.“*

ПРЕПОРУКА 17

Гранична полиција треба да примјењује постојећи регулаторни оквир за пензионисање полицијских службеника до доношења измјена Закона о полицијским службеницима БиХ или ентитетских прописа који регулишу питање пензионисања полицијских службеника.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Гранична полиција је сачинила Привремени план јавних набавки за 2020. годину у складу са Законом о јавним набавкама БиХ и Одлуком Савјета министара БиХ о привременом финансирању. По усвајању буџета донесен је и коначан План јавних набавки за 2020. годину уз једну измјену претходног плана.

Избор добављача вршила је једна комисија за јавне набавке именована одлуком директора у 2020. години без учешћа Управе за администрацију како је то било претходних година. Преглед реализације закључених уговора/оквирних споразума објављен је на веб страници Граничне полиције.

Увидом у Извјештај о укупном броју проведених поступака и укупној вриједности додијељених уговора по врсти поступака и предмету набавке може се констатовати да је Гранична полиција укупно провела 241 поступак за избор најповољнијег добављача. Проведено је 19 отворених поступака, 14 конкурентских захтјева за доставом понуда и

208 директних споразума¹⁸. Укупна вриједност закључених уговора је 8.985.996 КМ без ПДВ-а.

Директни споразуми (325.824 КМ без ПДВ): У појединим случајевима је уочено да су се одређене набавке које се односе на исти предмет набавке проводиле више пута у току године (осигурање моторних возила, опрема за заштиту од коронавируса, прекршајни налог и уплатница, опрема за дрон, звучно-свјетлосна сигнализација). Такође, уочено је и дијелење набавке: куповина полицијских лисица и полицијских палица истог датума кроз два директна споразума чија укупна вриједност прелази вриједност директног споразума; куповина пластичних палица и пластичних лисица као два директна споразума чија укупна вриједност прелази вриједност директног споразума. Осим тога, уочено је да се понуде у директном поступку прикупљају прије него се донесе одлука о покретању поступка јавне набавке путем директног споразума, док се процијењене вриједности које се наводе у одлуци о покретању поступка одређују на основу предрачуна и пристигле понуде најповољнијег добављача.

ПРЕПОРУКА 18

Потребно је да Гранична полиција са посебном пажњом приступа планирању јавних набавки с циљем избјегавања ситуација у којима се предмет јавне набавке дијели на више поступака.

На бази узорка извршена је ревизија јавних набавки које су окончане у 2020. години и то:

- набавка униформи (2.447.440 КМ),
- набавка моторних возила (1.761.000 КМ),
- набавка тонера и кертриџа (300.000 КМ),
- набавка компјутерске опреме (141.735 КМ),
- набавка горива (1.916.100 КМ),
- лична заштитна опрема (49.000 КМ).

Вриједности су исказане без ПДВ-а.

Анализом наведених процедура јавних набавки утврђене су неправилности и недостаци како слиједи:

7.1 Набавка униформи

Гранична полиција је 16.10.2020. године донијела Одлуку о покретању поступка набавке униформи путем отвореног поступка, процијењене вриједности 2.447.600 КМ без ПДВ-а. Предмет набавке је обухватао: ципеле, чизме, јакне, чарапе, џемпере, комбинезоне, кишне мантиле, кошуље и панталоне.

Набавка је покренута без подјеле предмета набавке на лотове, иако је то у ранијем периоду углавном била пракса при набавци више дијелова униформи. Изостанком подјеле набавке на лотове у ситуацијама када за то постоје услови уговорни орган поступа супротно општим принципима јавних набавки који се односе на обезбјеђење активне и правичне конкуренције у поступку која ће омогућити најефикасније

¹⁸ Дио директних споразума је унесен у систем тек у априлу 2021. године тако да укупан број директних споразума у 2020. години износи 370.

коришћење јавних средстава. Гранична полиција се овиме изложила значајном ризику да, због одређеног недостатка у понуди понуђача који се односи на одређени дио униформе, цијела понуда сматра непотпуном, што се не би могло десити код подјеле набавке на лотове.

Управо се због изостанка подјеле набавке на лотове један од потенцијалних понуђача жалио на тендерску документацију истичући да на тај начин није обезбијеђена активна и правична конкуренција у поступку. Предметна жалба је одбијена од стране Канцеларије за разматрање жалби као непотпуна (није извршена уплата таксе на жалбу) па је Гранична полиција наставила са поступком. Тендерску документацију је преузело 28 потенцијалних понуђача.

Увидом у извјештај о питањима и одговорима у вези са тендерском документацијом из система е-набавки, уочили смо одређена питања понуђача везана за техничке спецификације дијелова униформе. Питања су се односила на одређене параметре из техничких спецификација који нису били усклађени са Правилником о изгледу полицијских униформе.

Комисија је констатовала да су благовремено стигле двије понуде од којих је једна (конзорциј понуђача) оцијењена као неприхватљива највећим дијелом због утврђених недостатака у погледу достављених атеста за приложене узорке. Понуда конзорција понуђача која је одбачена као неприхватљива износила је 1.496.180 КМ (без ПДВ-а). Са јединим квалификованим понуђачем (Текстилна индустрија д.о.о. Мостар), према записнику комисије за јавне набавке, закључен је Уговор о купопродаји 29.12.2020. године на износ од 2.447.440 КМ (без ПДВ-а) у којем је дефинисан рок испоруке до 31.12.2020. године.

Анализом захтјева из тендерске документације и извјештаја акредитованог лабораторија у погледу анализе узорака изабраног понуђача, који су били саставни дио понуде, уочили смо, између осталог, сљедеће:

За џемпер са "В" изрезом¹⁹ понуђач је доставио Извјештај визуелне контроле бр. 3400-12/20 од 01.12.2020. године те Извјештај лабораторијске анализе под истим бројем од 03.12.2020. године. Констатовали смо да Извјештај лабораторијске анализе за наведени џемпер не садржи тендерском документацијом захтијеване параметре тканине за ојачање (сировински састав, густоћа нити отпорност на тргање и др.) и њихове измјерене вриједности, што значи да иста није ни била предметом анализе.

Иначе, тендерском документацијом је регулисано да из извјештаја (атеста) мора бити видљиво да понуђени производ у потпуности испуњава минималне техничке захтјеве прописане техничком спецификацијом датом у тендерској документацији.

Даље, у тендерској документацији за кошуљу дуги рукав и зимске панталоне постављени су услови који нису на исти начин презентовани у извјештајима акредитованог лабораторија. Наиме, за кошуљу дуги рукав²⁰ захтијевани елемент *отпорност на тргање (основ, потка)* одступа од измјерених вриједности од стране акредитованог

¹⁹ Набављено 2.100 комада укупне вриједности од 105.000 КМ без ПДВ-а.

²⁰ Набављено 800 комада укупне вриједности 32.800 КМ без ПДВ-а.

лабораторија. Тако, нпр., захтијевана вриједност *отпорности на тргање за основ* износи 400 Н/5 цм ($\pm 5\%$), а измјерена 880 Н. Исто се односи и на зимске панталоне²¹ гдје је, нпр., захтијевана *отпорност на тргање основе* 900 Н/5 цм ($\pm 5\%$), а измјерена 1.300 Н. Уочено је, такође, да јединице мјере у тендерској документацији за дате елементе нису једнаке јединицама мјере у извјештајима акредитованог лабораторија. Надаље је уочено да је за елемент *густоћа нити* за зимске панталоне тражена вриједност *густоће нити за потку* износила 210 нити/10 цм ($\pm 5\%$), а да је измјерена вриједност била 330 нити/10 цм.

Наведено указује на то да измјерене вриједности елемената који су испитивани у вези с *отпорности на тргање и густоће нити* знатно одступају од постављених захтјева у тендерској документацији.

Евалуација понуда у набавци дијелова униформе није извршена на правилан начин.

Уколико узмемо у обзир презентоване примјере, можемо закључити да узорци који су достављени на испитивање не

одговарају у потпуности захтјевима из тендерске документације. У случају набављених џемпера („В“ изрез), нису испитивани сви постављени захтјеви за тканине од којих су направљени.

Сходно наведеном, Комисија за јавне набавке је имала основ да понуду изабраног понуђача оцијени непотпуном, па можемо констатовати да није извршена правилна евалуација пристиглих понуда што је за посљедицу имало избор понуђача који у потпуности није испуњавао услове постављене тендерском документацијом.

Дана 31.12.2020. године, према записнику о пријему робе, извршена је испорука цјелокупне уговорене количине и то: двије врсте ципела укупно 4.600 пари, чарапе љетне и зимске 12.000 пари, кошуље (љетне и зимске) 1.600 комада, панталоне (љетне и зимске) 1.600 комада, џемпери (двје врсте) 2.300 комада, кратка јакна 2.300 комада, радни комбинезон 1.200 комада и кишни мантил 2.000 комада. У Записнику о пријему се наводи да је Комисија визуелним прегледом констатовала да су дијелови униформе изграђени у складу са описом и техничком спецификацијом предвиђеном у тендерској документацији те да одговарају узорцима достављеним уз понуду.

Констатујемо да наведени закључак Комисије у погледу квалитативних својстава испоручених артикала није заснован на провјерама од стране стручних лица, тј. акредитованих лабораторија, у односу на првобитно достављене узорке, јер такве провјере нису вршене.

ПРЕПОРУКА 19

Гранична полиција је обавезна да, уколико су за то испуњени услови, предмет набавке подијели на лотове и тиме обезбиједи активну и правичну конкуренцију с циљем најефикаснијег коришћења јавних средстава у вези с предметом набавке и његовом сврхом.

²¹ Набављено 800 комада укупне вриједности 40.000 КМ без ПДВ-а.

ПРЕПОРУКА 20

Комисија за јавне набавке је обавезна детаљно анализирати достављене понуде у погледу испуњености свих услова који су захтијевани тендерском документацијом како би евалуација понуда била потпуна и правична према свим понуђачима.

ПРЕПОРУКА 21

Гранична полиција треба, приликом испоруке дијелова униформи, вршити провјеру квалитативних и других својстава роба које се испоручују, сходно захтјевима који су били прописани у тендерској документацији.

7.2 Набавка возила

Одлука о покретању набавке возила путем отвореног поступка донесена је 12.10.2020. године, а набавка је била подијељена на два лота. Лот-1 је обухватао 26 комби возила категорије М1, процијењене вриједности 1.693.000 КМ (без ПДВ-а). Лот-2 је обухватао два теретна моторна возила за превоз службених паса, процијењене вриједности 68.000 КМ (без ПДВ-а).

У техничким спецификацијама по оба лота тражена су возила која имају погон на сва четири точка због, како нам је појашњено, коришћења возила током цијеле године и по различитим теренима.

За возило из Лота-1 је тражено да има девет сједишта, да дужина возила може бити максимално 5.000 мм, да запремина мотора може бити максимално 2.100 цм³, да возило има клизна врата са обје стране минималне ширине 1.000 мм и др.

Истичемо да је у 2018. години, када су задњи пут набављана комби возила, у тендерској документацији максимална захтијевана дужина за комби возила износила 5.200 мм, а максимална запремина мотора 2.000 цм³, без дефинисања услова везано за димензије отвора бочних клизних врата. У тада проведеној набавци није било конкуренције. Услов је могло испунити само возило VW T6.

За возила из Лота-2 је, између осталог, тражено да возило има минималну дужину 4.400 мм, просјечна каталожка потрошња бл/100 км и др.

Више потенцијалних понуђача је преузело тендерску документацију. По наведеном поступку за оба лота достављене су по двије понуде и то понуђача М.Р.М д.о.о. Љубушки (дистрибутер VW возила) и Гума М д.о.о. Мостар (дистрибутер Renault и Dacia у БиХ). Понуда Гума М д.о.о. Мостар оцијењена је као неприхватљива по оба лота јер понуђена возила немају погон на сва четири точка.

Сходно наведеном, као најповољнији понуђач по оба лота изабрана је фирма М.Р.М д.о.о. Љубушки и то са понуђеном цијеном по Лоту-1 од 1.692.250 КМ (без ПДВ-а) за 26 возила Комби VW T6, и по Лоту-2 од 68.000 КМ (без ПДВ-а) за два возила VW Caddy.

Рок испоруке према закљученим уговорима је био 90 дана од закључења истих. Према информацијама добијеним током ревизије, уговорена испорука возила још није извршена због проблема који су, како је наведено од стране изабраног понуђача, узроковани пандемијом COVID-19. Иначе, Граничној полицији је изабрани понуђач, по

потписивању уговора, доставио банкарску гаранцију за добро извршење уговора датирану на 05.01.2021. године на износ од 197.993 КМ која вриједи до 01.05.2021. године.

Иако је Гранична полиција током анализе тржишта, а прије покретања јавне набавке, тражила понуде фирми које врше дистрибуцију различитих марки возила (Mercedes, Ford, Citroen, VW), техничке карактеристике возила у тендерској документацији су дефинисане тако да су се на тендер могли јавити само понуђачи који врше дистрибуцију VW возила.

Према доступним информацијама у току ревизије (ове и претходних година), на тржишту је иначе мала понуда возила са погоном на четири точка, посебно за комби возила. Међутим, у конкретном случају возила из Лота-1, ако је и постојала могућност остварења конкуренције, она је била ограничена кроз остале техничке карактеристике, посебно у погледу максималне дужине, максималне запремине мотора или отвора на клизним вратима.

Наиме, анализом понуде у фази истраживања тржишта коју је Граничној полицији доставио дистрибутер возила марке Mercedes, и то за возило VITO TOURIER 116 CDI LONG, и доступних података о предметном возилу, уочили смо да је дужина возила Mercedes, које има погон на четири точка и бочна клизна врата са обје стране са девет сједишта 5140 мм, а максимална дужина возила која је тражена по Лоту-1 је 5.000 мм; да је запремина мотора предметног Mercedes возила 2.143 цм³, а тендерском документацијом је тражено максимално 2.100 цм³; да је за предметно возило Mercedes отвор на бочним клизним вратима 985 мм, док је у тендерској документацији тражено минимално 1.000 мм.

Посљедица наведеног приступа је једна квалификована понуда чиме се износ расположивих средстава (процијењена вриједност набавке) у правилу троши готово у цијелости. Иначе, у условима активне конкуренције, уговорни орган би понуђаче довео у позицију да своје понуде коригују и такмиче се у поступку да добију посао, односно закључе уговор. Досадашња пракса је показала да, када се конкуренција сведе на један тип и марку возила, односно када се конкуренција сведе на ниво дистрибутивне мреже једне марке возила, конкуренција не функционише, односно да је нема.

У прилог томе износимо и чињеницу да је у посљедњих осам година, скоро па искључиво, у Граничној полицији вршена набавка возила марке VW. Томе треба додати и податак да је добављач за набавку возила углавном била компанија М.Р.М. д.о.о. Љубушки²².

Закључујемо да стање у вези с поступком набавке моторних возила, и поред више датих препорука Канцеларије за ревизију у протеклим годинама, није промијењено ни у 2020. години.

²² Набавке возила по годинама: **2013. година** - 25 возила укупне вриједности 970.515 КМ (М.Р.М.); **2014. година** - 30 возила укупне вриједности 1.225.074 КМ (М.Р.М.); **2015. година** - 28 возила укупне вриједности 1.662.773 КМ (М.Р.М.); **2016. година** - 26 возила укупне вриједности 1.460.310 КМ (конзорциј М.Р.М.- Porsche); **2017. година** - 13 возила укупне вриједности 893.592 КМ (Брчко Гас); **2018. година** - 20 возила укупне вриједности 1.223.146 КМ (М.Р.М.); **2019. година** - није било набавки возила, изузев два возила по процедури започетој у 2018. години (Брчко Гас); **2020. година** - 28 возила укупне вриједности 1.760.250 КМ (М.Р.М.).

ПРЕПОРУКА 22

Гранична полиција је дужна тендерску документацију при набавци возила креирати на начин који ће обезбиједити примјену општих принципа из члана 3. Закона о јавним набавкама, а све с циљем остварења активне и правичне конкуренције и најефикаснијег трошења јавних средстава.

7.3 Набавка тонера

Гранична полиција је 05.12.2019. године донијела Одлуку о покретању поступка набавке тонера и кертриџа путем отвореног поступка, процијењене вриједности 300.000 КМ без ПДВ-а. Предвиђено је закључење оквирног споразума на период од 15.02.2020. године до 31.12.2022. године.

Гранична полиција је у тендерској документацији предвидјела јединичне цијене за тонере и кертриџе. Према датом образложењу, није било могуће предвидјети потребне количине, а јединичне цијене су коришћене како не би дошло до прекорачења по ставкама што се догађало када је вршена набавка са процијењеним количинама.

У Упутству за припрему модела тендерске документације и понуда је дефинисано да, у изузетним случајевима, када уговорни орган није у могућности дефинисати ни тачну ни оквирну количину предмета набавке, онда се одређује максималан износ предвиђен за оквирни споразум са пописом роба или услуга које ће се набављати, али да сви уговори закључени на основу оквирног споразума збирно не могу прећи утврђени максимални износ оквирног споразума.

С обзиром на то да Гранична полиција посједује податке о утрошку тонера и кертриџа (количински и вриједносно) из претходних година, сматрамо да су постојали инпути потребни за планирање наведеног предмета набавке.

По наведеном поступку пристигло је пет понуда. Износи понуда су били у распону од 5.704 КМ до 23.541 КМ (без ПДВ-а). Све понуде су, према извјештају Комисије за јавне набавке, биле прихватљиве. У тендерској документацији је било предвиђено да Уговорни орган има могућност да провјери цијене уколико има сумњу да се ради о неприродно ниској цијени понуде, а у складу са одредбама Упутства о начину припреме модела тендерске документације и понуда²³, те да затражи писмено појашњење понуђача у погледу неприродно ниске цијене.

Увидом у достављене понуде, констатовали смо да је понуда најповољнијег понуђача нижа за више од 50% од просјечне цијене преосталих прихватљивих понуда и за више од 20% нижа од цијене другорангиране понуде. Гранична полиција није тражила појашњење неприродно ниске цијене, сматрајући да то није неопходно, с обзиром на то да је у тендерској документацији предвиђено закључивање оквирних споразума са свим понуђачима који доставе прихватљиву понуду. Сматрамо да наведено поступање није у складу са садржајем тендерске документације.

Са свим понуђачима је 30.03.2020. године закључен оквирни споразум о испоруци тонера и кертриџа, процијењене вриједности 300.000 КМ без ПДВ-а, на период од 01.04.2020. године до 31.12.2022. године. Након закључивања оквирног споразума проводит ће се мини тендери.

²³ Службени гласник БиХ број: 90/14 и 20/15

ПРЕПОРУКА 23

Потребно је избјежавати коришћење јединичних цијена у поступцима набавки када постоје услови за количинску процјену предмета који се набавља.

У члану 45. став 5. Закона о јавним набавкама дефинисано је да се захтјев за учешће или понуда одбија ако је кандидат/понуђач био крив за тежак професионални пропуст почињен током периода од три године прије почетка поступка који уговорни орган може доказати на било који начин, посебно, значајни и/или недостаци који се понављају у извршењу битних захтјева уговора који су довели до њеног пријевременог раскида, настанка штете или других сличних посљедица због намјере или немара привредног субјекта одређене тежине. У вези са наведеним, Комисија, приликом разматрања понуда, није водила рачуна о томе да је са једним од изабраних понуђача у овом поступку пријевремено раскинула оквирни споразум за набавку тонера и кертриџа у септембру 2018. године ради његовог неквалитетног извршавања.

ПРЕПОРУКА 24

Гранична полиција је обавезна поступати у складу са Законом о јавним набавкама, односно на правилан начин цијенити околности дефинисане чланом 45. ставом 5. овог Закона.

7.4 Набавка рачунара

Гранична полиција БиХ провела је набавку рачунара путем отвореног поступка процијењене вриједности 126.602 КМ без ПДВ-а. Набавка је подијељена у два лота: Лот-1: Рачунари за канцеларије и Лот-2: Рачунари за граничне прелазе. Тендерску документацију преузело је 36 понуђача.

Увидом у техничку спецификацију уочено је да је постављен захтјев да процесор тражених рачунара задовољава одређени минимални benchmark резултат, али није наведено на основу којег benchmarka се врши поређење.

За Лот-2 (Рачунари за граничне прелазе - 50 комада) специфицирано је да се набављају рачунари без Windows оперативног система. Намјера је била да се инсталирају Windows 10 лиценце преузете посредством Министарства комуникација и транспорта БиХ кроз ESA уговор. Међутим, конкретне Windows 10 лиценце преузете од Министарства комуникација и транспорта имају статус upgrade лиценци и, да би се исте инсталирале, неопходно је претходно имати минимално Windows 10 Professional верзију оперативног система инсталирану на радној станици, тако да овакав начин лиценцирања новонабављених радних станица није у складу са правилима лиценцирања.

До рока предвиђеног за достављање понуда пристигле су четири понуде за Лот-1 и седам понуда за Лот-2. Све пристигле понуде за Лот-1 оцијењене су као прихватљиве, а након проведене е-аукције са најповољнијим понуђачем закључен је уговор на износ од 68.025 КМ са ПДВ-ом. Од седам пристиглих понуда за Лот-2, три су оцијењене као прихватљиве, а након е-аукције закључен је уговор са најповољнијим понуђачем на износ од 73.710 КМ са ПДВ-ом.

ПРЕПОРУКА 25

Услове у тендерској документацији потребно је дефинисати јасно у циљу остварења што веће конкуренције понуђача.

ПРЕПОРУКА 26

Гранична полиција је обавезна на исправан начин лиценцирати новонабављене радне станице.

7.5 Набавка горива

Набавка горива је проведена путем отвореног поступка подјелом предмета набавке на 16 лотова. Процијењена вриједност набавке је износила 1.916.100 КМ, а поступак је покренут у фебруару 2020. године. Критеријум за избор је била економски најповољнија понуда при чему су поткритеријуми били цијена (80%) и оперативна погодност, тј. удаљеност пумпе од сједишта Граничне полиције на локацијама (20%). Са изабраним понуђачима по локацијама су закључени оквирни споразуми који су у укупном збиру једнаки процијењеној вриједности набавке.

Анализирајући поступак набавке може се констатовати да су услови избора најповољнијег добављача идентични као и у претходној години. Према записнику са отварања понуда, од укупно 15 лотова за које је стигла понуда, за осам локација је пристигла само по једна понуда. И ове године може се потврдити прошлогодишњи налаз ревизије у погледу оперативне добити као поткритеријума који значајно утиче на избор добављача, а корист за уговорни орган није толико значајна. На примјер, за локацију Бихаћ, разлика у удаљености пумпи од сједишта Граничне полиције између прворангираног и другорангираног понуђача је 1,1 км, док је другорангирани понуђач понудио нижу цијену за 237 КМ и већи попуст за 4%. Оквирни споразум са другоранжираним понуђачем није закључен због оперативне погодности која је незнатна.

Такође, за локацију Мостар, са другоранжираним понуђачем који је понудио нижу цијену понуде и попуст од 12% (попуст прворангираног је био 2%) није закључен оквирни споразум јер је удаљен од сједишта Граничне полиције 4,8 км, а прворанжирани 0,9 км.

Сагледавајући све сегменте набавке, при томе имајући у виду и чињеницу да су возила Граничне полиције доста мобилна и да разлика у удаљености пумпе до 5 км па и више није значајан фактор, може се констатовати да овај модел израчуна економски најповољније понуде није адекватан. У коначници не смије се заборавити економски ефект, односно економска корист за уговорни орган, као један од основних принципа Закона о јавним набавкама, јер поткритеријум оперативне добити са учешћем од 20% значајно утиче на одабир понуде, у неким случајевима чак и обрнуто пропорционално економски најповољнијој понуди (нпр. разлика у цијени за Лот-1 чија је планирана вриједност била 382.000 КМ у корист другорангираног је 20.4 фенинга по литру, а удаљенији је само 2,7 километара од прворангираног).

У наведеном поступку, као и у претходним, није регулисан начин промјене цијене горива током трајања оквирног споразума, а понуђачи су зависно од локације понудили попусте на тржишну цијену горива. Попуст се крећу од 0 до 12% зависно од локације.

ПРЕПОРУКА 27

Поновно истичемо да је приликом дефинисања поткритеријума оперативне погодности или неког сличног поткритеријума врло важно у обзир узети комбиноване ефекте тог поткритеријума и поткритеријума цијене како би коначан резултат евалуације понуда био економски логичан и прихватљив како за уговорни орган тако и за изабране понуђаче.

Такође, тендерска документација приликом набавке горива треба јасно регулисати начин промјене понуђене цијене горива.

Реализација уговора и оквирних споразума

Увидом у евиденције праћења реализације уговора и оквирних споразума, уочено је да поједине ставке из неких уговора знатно премашују уговорене количине, док на неким уговореним ставкама уопште нема извршења. Постоје и уговори за које је праћена реализација, али се реализација више не прати због закључивања уговора по јединичним цијенама. Из наведеног можемо закључити да Гранична полиција, у процесу израде плана јавних набавки, не приступа са дужном пажњом приликом утврђивања стварних потреба институције.

ПРЕПОРУКА 28

Потребно је више пажње посветити планирању предмета набавки, а као најважнији инпут у том процесу узимати претходну потрошњу, односно евиденције о праћењу реализације, како количински тако и вриједносно.

Заједничке набавке за полицијска тијела

Агенција за полицијску подршку је 15.05.2018. године потписала Споразум о провођењу поступака јавних набавки са полицијским тијелима БиХ, Дирекцијом за координацију полицијских тијела БиХ, Граничном полицијом и Државном агенцијом за истраге и заштиту чиме су се стекли одређени услови да Агенција проводи своју законску надлежност прописану чланом 24. став 1) тачка j) Закона о Дирекцији за координацију полицијских тијела провођења тендерских процедура одређене опреме за полицијска тијела БиХ. Наведеним споразумом дефинисан је предмет набавке, процедуре, обавезе Агенције и обавезе полицијских тијела, као и именовање и начин рада комисије за набавке.

Гранична полиција до сада није учествовала у заједничким набавкама. У складу са наведеним Споразумом, Агенција за полицијску подршку је упутила допис Граничној полицији са захтјевом за доставу плана потреба роба и услуга за период од три године (2020, 2021. и 2022. година) за које ће Агенција проводити поступке јавних набавки. Иако је било потребно план доставити до 31.08.2020. године, Гранична полиција је план доставила 03.12.2020. године за 2021. и 2022. годину, док је све процедуре јавних набавки за 2020. годину проводила самостално.

ПРЕПОРУКА 29

Гранична полиција треба да поступа у складу са преузетим обавезама из Споразума о провођењу поступака јавних набавки (заједничке набавке) који је закључен са Агенцијом за полицијску подршку БиХ и другим полицијским агенцијама на нивоу Босне и Херцеговине.

8. КОМЕНТАРИ

Гранична полиција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној ревизији за 2020. годину. У коментарима је анализиран одређени број препорука из Нацрта извјештаја и дата појашњења у погледу поступања у конкретним ситуацијама те су наведени кораци који се планирају предузети у циљу реализације датих препорука.

Највећи акценат у коментарима је дат на појашњења у вези са набавкама дијелова униформи, возила те набавком тонера.

Прихваћен је коментар везан за набавку возила у погледу навођења врсте мјењача у техничкој спецификацији те је у коначном извјештају изостављен дио текста који се односи на наведено питање. Такође извршена је мања корекција препоруке бр. 19. У коначан извјештај су такође додати подаци о набавкама возила по годинама.

Наведене промјене нису имале утицаја на дато мишљење, нити суштински утицај на садржај налаза и датих препорука.

Појашњење коментара који нису прихваћени (и дијелова који су прихваћени) дато је у Одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији који је достављен руководству Граничне полиције уз коначан Извјештај о ревизији за 2020. годину.

Чланови тима за финансијску ревизију

Наташа Павловић, виши ревизор,
с.р.

Лутвија Шрндић, ревизор, с.р.

Ивона Беус, ревизор, с.р.

Невена Кењић, ревизор, с.р.

Нерман Велић, ИТ ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Неџад Хајтић, виши ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, виши
ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2020. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2020. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2020. годину

Гранична полиција БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Проценат 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	78,490,000	-1,385,000	77,105,000	75,352,278	98
Бруто плате и накнаде	59,200,000	-1,100,000	58,100,000	57,206,428	98
Накнаде трошкова запослених	12,000,000	-600,000	11,400,000	11,159,290	98
Путни трошкови	300,000		300,000	289,751	97
Издаци телефонских и пошт. услуга	260,000		260,000	208,362	80
Издаци за енергију и ком. Услуге	450,000		450,000	429,882	96
Набавка материјала	2,400,000	1,000,000	3,400,000	3,347,450	98
Издаци за усл. превоза и горива	1,500,000	-208,000	1,292,000	1,012,539	78
Унајмљивање имовине и опреме	450,000	3,000	453,000	450,307	99
Издаци за текуће одржавање	700,000	170,000	870,000	832,659	96
Издаци за осигурање	190,000		190,000	154,561	81
Уговорене и друге посебне услуге	1,040,000	-650,000	390,000	261,049	67
2. Капитални издаци	3,226,000	385,000	3,611,000	3,299,849	91
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина	1,020,000	-991,000	29,000	28,389	98
Набавка опреме	2,143,000	1,410,000	3,553,000	3,259,097	92
Набавка осталих сталних средстава	3,000	6,000	9,000	9,000	100
Набавка сталних средстава у облику права	60,000	-40,000	20,000	3,363	17
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
4. Буџет-непосредна потрошња(1+2+3)	81,716,000	-1,000,000	80,716,000	78,652,127	97
5. Вишегодишња капитална улагања	0	1,000,000	1,000,000	0	0
Изградња објекта за смјештај ТУ Југ Чапљина		1,000,000	1,000,000		0
6. Новчане донације	0	120,000	120,000	119,928	100
Град Тузла- Финансијска подршка за унапређење рада ГП БиХ		120,000	120,000	119,928	100
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
			0		
8. Укупно буџет (4+5+6+7)	81,716,000	120,000	81,836,000	78,772,055	96

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 28.02.2021. године.

Директор:
Главни генерални инспектор
Зоран Галић

Биланс стања на 31.12.2020. године

Гранична полиција Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2020.	31.12.2019.	Проценат 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	489,131	604,413	81
Новчана средства	2,406	5,000	48
Краткорочна потраживања	445,914	562,591	79
Краткорочни пласмани	116	116	100
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења	40,694	36,706	111
2. Стална средства	26,464,998	25,310,105	105
Стална средства	74,726,741	70,380,774	106
Исправка вриједности	48,261,743	45,070,669	107
Неотписана вриједност сталних средстава	26,464,998	25,310,105	105
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	26,954,129	25,914,519	104
3. Краткорочне обавезе и разграничења	12,392,771	6,810,353	182
Краткорочне текуће обавезе	3,360,553	1,222,870	275
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	5,711,935	5,426,608	105
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	3,320,283	160,874	2,064
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	26,464,998	25,310,105	105
Извори средстава	26,464,998	25,310,105	105
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	38,857,769	32,120,458	121

Руководство је Биланс стања одобрило 28.02. 2021. године.

Директор:
Главни генерални инспектор
Зоран Галић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Граничне полиције Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Гранична полиција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2020. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4. 2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Граничне полиције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 07.06.2021. године

Директор:
Главни генерални инспектор

Зоран Галић